

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi väylämaksulain
6 ja 8 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väylämaksulakia. Väylämaksun yksikköhintaa ja enimmäismäärää aluskäynniltä alennettaisiin keskimäärin 1,6 prosentilla. Alennus kohdennettaisiin kaikille alustyypeille.

Esitys liittyy valtion vuoden 2009 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Uusi väylämaksulaki (1122/2005) tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Lailla uudistettiin väylämaksun määräytymisperusteita, ja laki saatettiin vastaamaan verolaille asetettavia vaatimuksia.

Väylämaksukertymä oli vuonna 2007 ylikatteellinen ja selvästi korkeampi kuin kahden edellisenä vuonna. Vuonna 2007 väylämaksua kerättiin 4,4 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2006 ja 12,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2005. Vuoden 2007 korkean väylämaksukertymän suurin yksittäinen selittävä tekijä on maksullisten aluskäyntien lisääntyminen. Myös väylämaksua maksavien alusten koko on suurentunut.

Hallitusohjelmaan on kirjattu tavoitteeksi poistaa väylämaksun ylikatteellisuus. Tavoitteen toteuttamiseksi väylämaksuja alennettiin vuoden 2008 alusta lukien keskimäärin kymmenellä prosentilla. Alennuksella ei muutettu 1 päivänä tammikuuta 2006 voimaan tulleen väylämaksulain kokonaisuudistuksen yhteydessä määriteltyjä väylämaksun määräytymisperusteita (aluksen käyntikerrat, nettovetoisuus ja jääluokka) eikä matkustajalusten ja lastialusten maksujen välistä suhdetta.

Väylämaksutulot tuloutetaan veroluonteisten tulojen momentille 11.19.06, ja ne otetaan huomioon momentin 31.10.23 Vesi-

väylänpito mitoituksessa. Väylämaksun kustannusvastaavuus määräytyy väylämaksukertymän sekä Merenkululaitoksen väylämaksulla katettavan toiminnan menojen, korkojen ja poistojen sekä käytettävän korkokannan perusteella.

Vuonna 2007 väylämaksukertymä oli 86,1 miljoonaa euroa ja väylämaksulla katettavien Merenkululaitoksen tehtävien kustannukset 65,1 miljoonaa euroa. Väylämaksu oli siten 21 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2008 väylämaksukertymäksi arvioidaan 75 miljoonaa euroa ja väylämaksulla katettavien Merenkululaitoksen kustannusten arvioidaan olevan noin 74,3 miljoonaa euroa.

Vuonna 2009 liikenteen arvioidaan lisääntyvän noin kahdella prosentilla, mikä kasvatTAISI väylämaksukertymää noin yhdellä prosentilla.

Nykyisen väylämaksulain perustelujen (HE 150/2005 vp) mukaan väylämaksu on tarkoitettu mitoittamaan niin, että väylämaksutuloilla katetaan merenkulussa käytettävien julkisten kulkuväylien ja vesiliikenteelle tarpeellisten turvalaitteiden rakentamisesta, ylläpidosta ja hoidosta, alusliikennepalvelusta ja jäänmurtajien avustustoiminnasta valtiolle aiheutuneet kustannukset.

Valtiolle aiheutuvien kustannusten suuruuteen vaikuttavat talven jääolosuhteiden ankaruus, investointien aktivointi ja korkotaso.

Tästä syystä kustannuksia on vaikea arvioida tarkasti etukäteen.

Väylämaksukertymään vaikuttavat seikat, liikennemäärä ja aluskanta (nettovetoisuus ja jääluokka), vaihtelevat vuosittain. Väylämaksukertymää ja väylämaksun kustannusvastaavuutta seurataan vuosittain valtion talousarviossa ja ylikatteellisuutta pyritään mahdollisuuksien mukaan välttämään.

2 Ehdotetut muutokset

Väylämaksulain 6 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä säädettyjä väylämaksun yksikköhintoja alennettaisiin keskimäärin 1,6 prosentilla. Alennus kohdennettaisiin kaikille alustyypeille. Ehdotetulla alennuksella ei muutettaisi väylämaksun määräytymisperusteita (aluksen käyntikerrat, nettovetoisuus ja jääluokka) eikä matkustajalusten ja lastialusten maksujen välistä suhdetta.

Ehdotetut uudet yksikköhinnat on laskettu vuoden 2007 ja vuoden 2008 neljän ensimmäisen kuukauden aluskäyntien perusteella.

Tavoiteltu väylämaksukertymä vuonna 2009 on noin 75,4 miljoonaa euroa ja lain 6 §:ssä säädettyjä väylämaksun yksikköhintoja ja 8 §:ssä säädettyjä väylämaksun enimmäismääriä aluskäynneiltä alennettaisiin tätä tasoa vastaavalla tavalla.

Lain 8 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että väylämaksun enimmäismäärää aluskäynniltä alennettaisiin noin 1,6 prosentilla. Väylämaksun enimmäismäärä aluskäynniltä olisi 98 400 euroa. Matkustaja-aluksen väylämaksun enimmäismäärä aluskäynniltä olisi kuitenkin 29 620 euroa ja risteilyaluksen 40 640 euroa.

3 Esityksen vaikutukset

Väylämaksutulot tuloutetaan veroluonteisten tulojen momentille 11.19.06, ja ne otetaan huomioon momentin 31.10.23 Vesi-väylänpito mitoituksessa. Vuoden 2009 talousarvioehdotuksessa väylämaksuja arvioidaan kertyvän 75,4 miljoonaa euroa. Väylämaksulla rahoitettavan Merenkululaitoksen

toiminnan menojen arvioidaan vuonna 2009 olevan 75,4 miljoonaa euroa ja väylämaksun kustannusvastaavuuden 100 prosenttia. Ehdotuksella ei olisi suoranaisia vaikutuksia valtiontalouteen. Väylämaksun alennuksella estettäisiin arvioidusta liikenteen kasvusta vuonna 2009 aiheutuva ylikatteellisuus. Väylämaksu on lähtökohtaisesti tarkoitettu käytettäväksi kauppamerenkulun tarpeista aiheutuviin Merenkululaitoksen menoihin.

Ehdotettu lainmuutos johtaisi siihen, että varustamojen maksamat väylämaksut pienenisivät keskimäärin 1,6 prosentilla. Tämä vaikuttaisi pienentävästi myös yritysten logistisiin kustannuksiin.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä.

Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, Suomen Varustamot ry:ltä, Suomen Satamaliitolta, Suomen Laivameklarit ry:ltä, Satamaoperaattorit ry:ltä, Merenkululaitokselta, Suomen Laivanpäälystöliitto ry:ltä, Suomen Konepäälystöliitto ry:ltä, Suomen Merimies-Unioni ry:ltä ja Luotsiliitto ry:ltä. Annetuissa lausunnoissa puollettiin yleisesti esitystä. Osa lausunnonantajista kuitenkin katsoi, että väylämaksua olisi ollut mahdollista alentaa enemmän ottaen huomioon väylämaksun pitkään jatkunut ylikatteellisuus.

Esityksen esittelee liikenne- ja viestintäministeriö valtiovarainministeriön suostumuksella.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009. Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****väylämaksulain 6 ja 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2005 annetun väylämaksulain (1122/2005) 6 ja 8 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1267/2007, seuraavasti:

6 §*Väylämaksun yksikköhinta*

Väylämaksun yksikköhinta lastialuksesta ja matkustaja-aluksesta määräytyy aluksen jääluokan mukaan seuraavasti:

Jääluokka	Lastialus Yksikköhinta (euroa)	Matkustaja-alus Yksikköhinta (euroa)
IA Super	1,166	0,785
IA	2,182	1,547
IB, IC	4,403	2,666
II, III	6,318	4,455

Risteilyaluksen yksikköhinta on 0,954 euroa, suurnopeusaluksen 5,756 euroa ja sellai-

sen aluksen, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa, 3,172 euroa.

8 §*Väylämaksun enimmäismäärä aluskäynniltä*

Väylämaksu on enintään 98 400 euroa. Matkustaja-aluksen väylämaksu on kuitenkin enintään 29 620 euroa ja risteilyaluksen väylämaksu enintään 40 640 euroa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

väylämaksulain 6 ja 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2005 annetun väylämaksulain (1122/2005) 6 ja 8 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1267/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Väylämaksun yksikköhinta

Väylämaksun yksikköhinta

Väylämaksun yksikköhinta lastialuksesta ja matkustaja-aluksesta määräytyy aluksen jääluokan mukaan seuraavasti:

Väylämaksun yksikköhinta lastialuksesta ja matkustaja-aluksesta määräytyy aluksen jääluokan mukaan seuraavasti:

Jääluokka	Lastialus Yksikköhinta (euroa)	Matkustaja-alus Yksikköhinta (euroa)
IA Super	1,185	0,798
IA	2,218	1,572
IB, IC	4,475	2,710
II, III	6,421	4,528

Jääluokka	Lastialus Yksikköhinta (euroa)	Matkustaja-alus Yksikköhinta (euroa)
IA Super	1,166	0,785
IA	2,182	1,547
IB, IC	4,403	2,666
II, III	6,318	4,455

Risteilyaluksen yksikköhinta on 0,970 euroa, suurnopeusaluksen 5,850 euroa ja sellaisen aluksen, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa, 3,224 euroa.

Risteilyaluksen yksikköhinta on 0,954 euroa, suurnopeusaluksen 5,756 euroa ja sellaisen aluksen, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa, 3,172 euroa.

8 §

8 §

Väylämaksun enimmäismäärä aluskäynniltä

Väylämaksun enimmäismäärä aluskäynniltä

Väylämaksu on enintään 100 000 euroa. Matkustaja-aluksen väylämaksu on kuitenkin enintään 30 100 euroa ja risteilyaluksen väylämaksu enintään 41 300 euroa.

Väylämaksu on enintään 98 400 euroa. Matkustaja-aluksen väylämaksu on kuitenkin enintään 29 620 euroa ja risteilyaluksen väylämaksu enintään 40 640 euroa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.